

Kuka on antikristus ja villitsijä?

1. ja 2. Johanneksen kirjeen selitystä

Apostoli Johannes kertoi evankeliuminsa tarkoituksen sen lopussa. Siellä lukee näin:

"...nämä ovat kirjoitetut, että te uskoisitte, että Jeesus on kristus, Jumalan poika, ja että teillä uskon kautta olisi elämä hänen nimessänään." (Joh 20:31)

Johanneksen tarkoitus oli siis saada lukijat uskomaan, että Jeesus kristus on Jumalan poika. Mitään muuta tunnustusta hän ei pelastavalta uskolta edellyttänyt. Hän toistaa tämän saman asian ensimmäisessä kirjeessään tällä tavalla:

"Siitä me tiedämme pysyvämme hänessä ja hänen pysyvän meissä, että hän on antanut meille henkeänsä. Ja me olemme nähneet ja todistamme, että isä on lähettänyt poikansa maailman vapahtajaksi. Joka tunnustaa, että Jeesus on Jumalan poika, hänessä Jumala pysyy, ja hän Jumalassa." (1Joh 4:13-15)

Vaikka Johannes on näin selväsananainen tässä asiassa, ovat monet alkaneet väittää, että hän olisi edellyttänyt pelastavalta uskolta sen tunnustamista, että "Jeesus kristus on Jumala, lihassa/ lihaan/ lihaksi tullut". Sellaista tunnustusta Johannes ei opetuslapsilta kuitenkaan näiden kohtien perusteella vaatinut. Sen sijaan Johannes erotti isän ja pojan toisistaan hyvin selvästi, niin että sanoi vain isää Jumalaksi ja poikaa kristukseksi, jonka isä on lähettänyt maailman vapahtajaksi.

Kun luet sen kohdan, jossa Johannes puhuu henkien erottamisesta, niin huomaat siitäkin, että hän ei vaadi Jumalan lapselta muun asian todeksi tunnustamista kuin sen, että Jeesus on kristus, lihassa, lihaan tai lihaksi tullut, riippuen käännöksestä ja Raamatun kohdasta (1Joh 4:1-3; 2Joh 1:7-11). Suomenkielisen Uuden testamentin selitysteoksen Novumin mukaan Johannes sanoi, että antikristus ei tunnusta Jeesusta Kristusta lihassa tulleeeksi.

"Rakkaani, älkää jokaista henkeä uskoko, vaan koetelkaa henget, ovatko ne Jumalasta; sillä monta väärää profeettaa on lähtenyt maailmaan. Tästä te tunnette Jumalan hengen: jokainen henki, joka tunnustaa Jeesuksen kristukseksi, lihassa tulleeeksi, on Jumalasta; ja yksikään henki, joka ei tunnusta Jeesusta, ei ole Jumalasta; se on antikristuksen henki, jonka olette kuulleet olevan tulossa, ja se on jo nyt maailmassa." (1Joh 4:1-3)

Johannes sanoo: "Jokainen henki, joka tunnustaa Jeesuksen KRISTUKSEKSI, lihassa tulleeeksi, on Jumalasta" ja "yksikään henki, joka ei tunnusta JEESUSTA, ei ole Jumalasta". Hän ei sano: "Jokainen henki, joka tunnustaa Jeesuksen JUMALAKSI, lihassa tulleeeksi, on Jumalasta" ja "yksikään henki, joka ei tunnusta Jeesusta JUMALAKSI, ei ole Jumalasta".

Johannes kirjoitti kirjeensä luultavasti doketismina tunnettua harhaoppia ja sen kannattajia vastaan. Nämä eivät uskoneet siihen, että Jeesuksella on todellinen ihmisen ruumis. He luulivat, että Jeesus kristus on henki tai aave, joka vain näytti ihmiseltä, mutta ei ollut todellinen ihminen: he eivät uskoneet siihen, että Jeesuksella oli ihmisen ruumis. He eivät siten voineet myöskään tunnustaa sitä, että Jeesus kristus on lihassa tullut. Tämän voivat kaikki Jumalan lapset tunnustaa, joten erotamme Jumalan lapset Johanneksen tarkoittamista antikristuksista tämän asian perusteella.

Ne, jotka vaativat meitä tunnustamaan Johanneksen kirjeiden perusteella Jeesuksen isän vertaiseksi Jumalaksi (1Joh 4:1-3; 2Joh 1:7-11), perustelevat vaatimustaan väärällä Raamatun kohdalla (Joh 1:1-14). Käsittelen sen kohdan ja muut vastaavat kohdat [toisaalla](#), mutta jotta näkisit, että Johannes ei juuri tässä nimenomaisessa kohdassa vaadi sellaista tunnustusta, käyn vielä lävitse kaikki kohdat Johanneksen kirjeissä, joissa hän puhuu tästä asiasta (1Joh 2:18-28; 4:1-5:21; 2Joh 1:7-11).

On hyvä, että luet nämä jakeet ensin järjestyksessä läpi ja tutkistelet sydämässäsi, mitä niissä sanotaan. Lue sen jälkeen siitä, miten minä olen ymmärtänyt nämä kohdat veljien kanssa, jotka palvelevat meidän heraaamme Jeesusta kristusta, joka etsi ihmisenä aina isänsä Jumalan kunniaa kaikessa, ei omaa kunniaansa. Mekin etsimme lähettäjämme isän kunniaa, emme omaa kunniamme, ja annamme sen vuoksi kristukselle sen kunnian, mikä hänelle kuuluu ja Jumalalle sen kunnian, mikä hänelle kuuluu, sen mukaan, mitä heistä on Raamattuun kirjoitettu.

1.Johanneksen kirje:

2:18 Lapsukaiset, nyt on viimeinen aika. Ja niin kuin te olette kuulleet, että antikristus tulee, niin onkin nyt monta antikristusta ilmaantunut; siitä me tiedämme, että nyt on viimeinen aika.

2:19 Meistä he ovat lähteneet, mutta he eivät olleet yhtä meidän kanssamme; sillä jos he olisivat olleet yhtä meidän kanssamme, niin he olisivat meidän kanssamme pysyneet; mutta heissä oli tuleva ilmi, että kaikki eivät ole yhtä meidän kanssamme.

2:20 Teillä on voitelu pyhältä, ja kaikilla teillä on tieto.

2:21 En minä ole kirjoittanut teille sentähden, ettette totuutta tiedä, vaan sentähden, että te tiedätte sen ja ettei mikään valhe ole totuudesta.

2:22 Kuka on valehtelija, ellei se, joka kieltää sen, että Jeesus on kristus? Hän on antikristus, se, joka kieltää isän ja pojan.

2:23 Kuka ikinä kieltää pojan, hänellä ei ole isääkään. Joka tunnustaa pojan, hänellä on myös isä.

2:24 Minkä te olette alusta asti kuulleet, se pysyköön teissä. Jos teissä pysyy se, minkä olette alusta asti kuulleet, niin tekin pysytte pojassa ja isässä.

2:25 Ja tämä on se lupaus, minkä hän on meille luvannut: iankaikkinen elämä.

2:26 Tämän minä olen kirjoittanut teille niistä, jotka teitä eksyttävät.

2:27 Mutta te - teissä pysyy se voitelu, jonka olette häneltä saaneet, ja te ette ole kenenkään opetuksen tarpeessa; vaan niin kuin hänen voitelunsa opettaa teitä kaikessa, niin se opetus on myös totta eikä ole valhetta; ja niin kuin se on opettanut teitä, niin pysykää hänessä.

2:28 Ja nyt, lapsukaiset, pysykää hänessä, että meillä hänen ilmestyessään olisi turva eikä meitä häpeällä karkotettaisi pois hänen tykönsä hänen tulemuksessaan.

4:1 Rakkaani, älkää jokaista henkeä uskoko, vaan koetelkaa henget, ovatko ne Jumalasta; sillä monta väärää profeettaa on lähtenyt maailmaan.

4:2 Tästä te tunnette Jumalan hengen: jokainen henki, joka tunnustaa Jeesuksen kristukseksi, lihassa tullee, on Jumalasta;

4:3 ja yksikään henki, joka ei tunnusta Jeesusta, ei ole Jumalasta; se on antikristuksen henki, jonka olette kuulleet olevan tulossa, ja se on jo nyt maailmassa.

4:4 Lapsukaiset, te olette Jumalasta ja olette voittaneet heidät; sillä hän, joka teissä on, on suurempi kuin se, joka on maailmassa.

4:5 He ovat maailmasta; sentähden he puhuvat, niin kuin maailma puhuu, ja maailma kuulee heitä.

4:6 Me olemme Jumalasta. Joka tuntee Jumalan, se kuulee meitä; joka ei ole

Jumalasta, se ei kuule meitä. Siitä me tunnemme totuuden hengen ja eksytyksen hengen.

4:7 Rakkaani, rakastakaamme toinen toistamme, sillä rakkaus on Jumalasta; ja jokainen, joka rakastaa, on Jumalasta syntynyt ja tuntee Jumalan.

4:8 Joka ei rakasta, se ei tunne Jumalaa, sillä Jumala on rakkaus.

4:9 Siinä ilmestyi meille Jumalan rakkaus, että Jumala lähetti ainokaisen poikansa maailmaan, että me eläisimme hänen kauttansa.

4:10 Siinä on rakkaus - ei siinä, että me rakastimme Jumalaa, vaan siinä, että hän rakasti meitä ja lähetti poikansa meidän syntiemme sovituksi.

4:11 Rakkaani, jos Jumala on näin meitä rakastanut, niin mekin olemme velvolliset rakastamaan toinen toistamme.

4:12 Jumalaa ei kukaan ole koskaan nähnyt. Jos me rakastamme toinen toistamme, niin Jumala pysyy meissä, ja hänen rakkautensa on tullut täydelliseksi meissä.

4:13 Siitä me tiedämme pysyvämme hänessä ja hänen pysyvän meissä, että hän on antanut meille henkeänsä.

4:14 Ja me olemme nähneet ja todistamme, että isä on lähettänyt poikansa maailman vapahtajaksi.

4:15 Joka tunnustaa, että Jeesus on Jumalan poika, hänessä Jumala pysyy, ja hän Jumalassa.

5:1 Jokainen, joka uskoo, että Jeesus on kristus, on Jumalasta syntynyt; ja jokainen, joka rakastaa häntä, joka on synnyttänyt, rakastaa myöskin sitä, joka hänestä on syntynyt.

5:2 Siitä me tiedämme, että rakastamme Jumalan lapsia, kun rakastamme Jumalaa ja noudatamme hänen käskyjensä.

5:3 Sillä rakkaus Jumalaan on se, että pidämme hänen käskynsä. Ja hänen käskynsä eivät ole raskaat;

5:4 sillä kaikki, mikä on syntynyt Jumalasta, voittaa maailman; ja tämä on se voitto, joka on maailman voittanut, meidän uskomme.

5:5 Kuka on se, joka voittaa maailman, ellei se, joka uskoo, että Jeesus on Jumalan poika?

5:6 Hän on se, joka on tullut veden ja veren kautta, Jeesus kristus, ei ainoastaan vedessä, vaan vedessä ja veressä; ja henki on se, joka todistaa, sillä henki on totuus.

5:7 Sillä kolme on, jotka todistavat:

5:8 Henki ja vesi ja veri, ja ne kolme pitävät yhtä.

5:9 Jos me otamme vastaan ihmisten todistuksen, niin onhan Jumalan todistus suurempi. Ja tämä on Jumalan todistus, sillä hän on todistanut pojastansa.

5:10 Joka uskoo Jumalan poikaan, hänellä on todistus itsessään; joka ei usko Jumalaa, tekee hänet valehtelijaksi, koska hän ei usko sitä todistusta, jonka Jumala on todistanut pojastansa.

5:11 Ja tämä on se todistus: Jumala on antanut meille iankaikkisen elämän, ja tämä elämä on hänen pojassansa.

5:12 Jolla poika on, sillä on elämä; jolla Jumalan poikaa ei ole, sillä ei ole elämää.

5:13 Tämän minä olen kirjoittanut teille, jotka uskotte Jumalan pojan nimeen, tietääksenne, että teillä on iankaikkinen elämä.

5:14 Ja tämä on se uskallus, joka meillä on häneen, että jos me jotakin anomme hänen tahtonsa mukaan, niin hän kuulee meitä.

5:15 Ja jos me tiedämme hänen kuulevan meitä, mitä ikinä anommekin, niin tiedämme, että meillä myös on kaikki se, mitä olemme häneltä anoneet.

5:16 Jos joku näkee veljensä tekevän syntiä, joka ei ole kuolemaksi, niin rukoilkoon,

ja hän on antava hänelle elämän, niille nimittäin, jotka eivät tee syntiä kuolemaksi. On syntiä, joka on kuolemaksi; siitä minä en sano, että olisi rukoiltava.

5:17 Kaikki vääryys on syntiä. Ja on syntiä, joka ei ole kuolemaksi.

5:18 Me tiedämme, ettei yksikään Jumalasta syntynyt tee syntiä; vaan Jumalasta syntynyt pitää itsestensä vaarin, eikä häneen ryhdy se paha.

5:19 Me tiedämme, että olemme Jumalasta, ja koko maailma on pahan vallassa.

5:20 Mutta me tiedämme, että Jumalan poika on tullut ja antanut meille ymmärryksen, tunteaksemme sen totisen ja me olemme siinä totisessa, hänen pojassansa, Jeesuksessa kristuksessa. Hän on totinen Jumala ja iankaikkinen elämä.

5:21 Lapsukaiset, kavahtakaa epäjumalia.

2.Johanneksen kirje:

1:7 Sillä monta villitsijää on lähtenyt maailmaan, jotka eivät tunnusta Jeesusta kristukseksi, joka oli lihaan tuleva; tämä tämmöinen on villitsijä ja antikristus.

1:8 Ottakaa vaari itsestänne, ettette menetä sitä, minkä me olemme työllämme aikaansaaneet, vaan että saatte täyden palkan.

1:9 Kuka ikinä menee edemmäksi eikä pysy kristuksen opissa, hänellä ei ole Jumalaa; joka siinä opissa pysyy, hänellä on sekä isä että poika.

1:10 Jos joku tulee teidän luoksenne eikä tuo mukanaan tätä oppia, niin älkää ottako häntä huoneeseenne älkääkä sanoko häntä tervetulleeksi;

1:11 sillä joka sanoo hänet tervetulleeksi, joutuu osalliseksi hänen pahoihin tekoihinsa.

Johanneksen kirjeiden selitystä

Johannes käsittelee antikristuksia ja villitsijöitä ja pelastavan uskon sisältöä jakeissa 1Joh 2:18-28; 4:1-5:21; 2Joh 1:7-11. Käyn nyt läpi tärkeimmät jakeet ja kerron sen, mitä Johannes selvästi ja suoraan sanoo, ja mitä hän ei sano.

1.Johanneksen kirje:

2:18 Lapsukaiset, nyt on viimeinen aika. Ja niin kuin te olette kuulleet, että antikristus tulee, niin onkin nyt monta antikristusta ilmaantunut; siitä me tiedämme, että nyt on viimeinen aika.

2:19 Meistä he ovat lähteneet, mutta he eivät olleet yhtä meidän kanssamme; sillä jos he olisivat olleet yhtä meidän kanssamme, niin he olisivat meidän kanssamme pysyneet; mutta heissä oli tuleva ilmi, että kaikki eivät ole yhtä meidän kanssamme.

Antikristuksia ja valheen hengessä vaeltavia "toisen Jeesuksen" julistajia oli jo apostolien aikana. Paavali tunsi heidät ja varoitti heistä (2Kor 11:4), kun sanoi, että "laittomuuden salaisuus on jo vaikuttamassa" (2Tess 2).

Laittomuuden ihminen korottaa itsensä yli kaiken palvottavan ja istuutuu Jumalan temppeliin ja sanoo olevansa Jumala (2Tess 2:4). Laittomuuden ihmisen esikuvia Vanhassa testamentissa ovat Baabelin kuningas (Jes 14:1-27) sekä Tyyron ruhtinas ja Tyyron kuningas, joka kuvaa ehkä enemmän sitä valheen henkeä, joka korottaa antikristusta eli tätä "toista Jeesusta" Jumalaksi, vaikka tämä on vain ihminen (Hes 28:1-19). Ja se henki oli vaikuttamassa jo apostolien aikana.

Johanneksen sanat "meistä he ovat lähteneet" voi viitata useaan eri asiaan, niin kuin kolmiyhteiseen jumalaan uskoaan tunnustavat Raamatun selittäjät ovat sanoneet. Yleisin tulkinta on se, että he ovat

olleet mukana seurakunnan toiminnassa. He ovat joko olleet opettajia tai pyrkineet opettamaan muita Jumalan sanan ilmoituksen vastaisella tavalla: he olivat eksyneitä ja siten myös eksyttäjiä.

Toinen yleinen tulkinta on se, että he olivat juutalaisia, niin kuin Johannes itse ja muut apostolit. Sillä ei ole oikeastaan suurta merkitystä, olivatko he juutalaisia vai pakanuudesta seurakunnan yhteyteen tulleita henkilöitä. Tärkeintä on se, että tiedämme heidän opettaneen väärin Jumalan seurakunnassa ja tungeksineen seurakunnan jäsenten koteihin eksyttääkseen valittuja (2Joh 1:7-11).

2:20 Teillä on voiteltu pyhästä ja te tiedätte kaiken.

2:21 En minä ole kirjoittanut teille siksi, että te ette tunne totuutta, vaan siksi, että te tunnente sen ja että mikään valhe ei ole totuudesta.

2:22 Kuka on valehtelija, ellei se, joka kieltää, että Jeesus on kristus? Se, joka kieltää isän ja pojan, on antikristus.

2:23 Kenelläkään pojan kieltävällä ei ole isääkään. Joka tunnustaa pojan, hänellä on myös isä.

"Teillä kaikilla on voiteltu pyhästä" tarkoittaa osallisuutta pyhästä hengestä ja sen antamasta opetuksesta (1Joh 2:20, 27). Johannes ei tarkoita jakeen 27 sanomalla, että seurakunnassa ei tarvittaisi Jumalan sinne asettamia opettajia. He ovat tuiki tarpeellisia, kun Jumalan lapset rakentuvat yhdessä Jumalan huoneeksi hengessä (Efe 2:1-22).

Johannes tarkoittaa sitä, että opetuslapset eivät ole kenenkään sellaisen opettajan opetuksen tarpeessa, joka ei tunnusta, että Jeesus on kristus ja Jumalan poika. Sitä Johannes tarkoittaa. Johannes ei sano, että "valehtelija kieltää sen, että Jeesus kristus on Jumala". Sen sijaan hän sanoo valehtelijaksi sitä, joka kieltää, että "Jeesus on kristus" ja "Jumalan poika", kun asiaa laajemmin tutkimme.

Johannes ei siis vaadi kristittyjä tunnustamaan sitä, että "Jeesus on Jumala". Sen sijaan hän sanoo tässä kirjeessään Jumalaksi pelkästään isää, kun luet sitä eteenpäin. Johannes on jo aiemmin erottanut isän ja pojan samalla tavalla toisistaan. Hän on sanonut vain poikaa kristukseksi ja vain isää Jumalaksi (1Joh 1:3, 5, 7; 2:1, 13-17).

2:24 Minkä te olette alusta asti kuulleet, se pysyköön teissä. Jos teissä pysyy se, minkä olette alusta asti kuulleet, niin tekin pysytte pojassa ja isässä.

2:25 Ja tämä on se lupaus, jonka hän on meille luvannut: iankaikkinen elämä.

2:26 Tämän minä olen kirjoittanut teille niistä, jotka teitä eksyttävät.

2:27 Mutta teissä pysyy se voiteltu, jonka olette häneltä saaneet, ettekä te ole sen tarpeessa, että joku opettaisi teitä; vaan niin kuin hänen voitellunsa opettaa teitä kaikessa ja on totta, eikä ole valhetta, niin te pysytte hänessä kuten voiteltu on opettanut teitä.

2:28 Ja nyt, lapsukaiset, pysykää hänessä, että meillä hänen ilmestyessään olisi luottamus eikä meitä häpeällä karkotettaisi pois hänen tykönsä hänen tulemuksessaan.

Se, minkä opetuslapset ovat alussa kuulleet, on Jumalan sana, joka myös pysyy heissä (1Joh 2:14; Joh 1:1-14; 2Joh 1:1-7). Jos meissä pysyy Jumalan sana (1Joh 2:14; Matt 13:3-33; 2Tess 1:5-6; 2:13; Hebr 4:2), niin me pysymme pojassa ja isässä, Jeesuksessa kristuksessa ja isässä Jumalassa.

Me emme saa sekoittaa toisiinsa Jeesusta kristusta ja hänen isäänsä, joka on Jumala, kun me puhumme "pojassa ja isässä" pysymisestä.

Jeesus sanoi "lihansa päivinä" näin:

"Mutta tämä on iankaikkinen elämä, että he tuntevat sinut, joka yksin olet totinen Jumala, ja hänet, jonka sinä olet lähettänyt, Jeesuksen kristuksen." (Joh 17:3).

Jeesus sanoi isän olevan yksin totinen Jumala. Jeesus tunnusti vain sen, että hän on Jumalan poika, ei mitään muuta (Joh 10:29-50). Jeesus ei vaatinut opetuslapsia koskaan tunnustamaan häntä Jumalaksi. Jeesus ei myöskään sanonut koskaan, että hän on Jumala.

Kun epäilevä Tuomas näki ylösnousseen Jeesuksen ja sanoi "minun herrani ja minun Jumalani!", niin hän näki silloin ensimmäisen kerran "hengen silmillä" isän Jumalan, joka asui pojassaan (Joh 14:9-11; 1:18; 1Joh 4:12; 1Tim 6:13-16; vrt. 3Joh 1:11). Hän ei sanonut Jeesusta Jumalaksi eikä Jeesus suinkaan tunnustanut tässä, että "minä olen Jumala". Sen sijaan Jeesus sanoi:

"Sentähden, että minut näit, sinä uskot. Autuaat ne, jotka eivät näe ja kuitenkin uskovat!" (Joh 20:29)

Mitä Tuomas ei ollut aiemmin uskonut? Sitäkö, että Jeesus kristus on Jumala? Ei, vaan hän ei ollut uskonut sitä, että Jeesus on noussut ylös kuolleista! Lue koko kertomus ja huomaat, että juuri tätä Jeesus tarkoitti. (Joh 20:24-31) Tuomas uskoi Jumalan herättäneen ylös poikansa vasta sen jälkeen, kun näki hänet omin silmin ja sai kosketella hänen haavojaan. Ja tähän Jeesus sanoi, että autuaita ovat ne, jotka uskovat Jumalan herättäneen hänet ylös kuolleista, vaikka eivät ole nähneet häntä ylösnousseena.

Paavalin ja Johanneksen mukaan pelastavaa uskoa on se, että joku tunnustaa Jeesuksen kristuksen Jumalan pojaksi ja pitää totena sen, että isä Jumala on herättänyt hänet kuolleista (Room 10:8-10). Kumpikaan ei vaadi opetuslapsilta sen tunnustamista, että "Jeesus kristus on Jumala". Johanneksella ei ollut pyrkimyksenä saada lukijoitaan tunnustamaan sitä, että "Jeesus kristus on Jumala". Hän sanoo heti tämän kohtauksen jälkeen hyvin selvästi, mikä on hänen evankeliuminsa tarkoitus:

"...nämä ovat kirjoitetut, että te uskoisitte, että Jeesus on kristus, Jumalan poika, ja että teillä uskon kautta olisi elämä hänen nimessään." (Joh 20:31)

Johannes ei edellytä kirjeissäänkään mitään muuta tunnustusta kuin tämän saman: Jeesus on Jumalan poika ja Jeesus on kristus, lihassa, lihaan tai lihaksi tullut (Jeesus kristus on lihassa tullut Jumalan poika).

Jeesus erottaa itsensä hyvin selvästi Jumalasta, kun sanoo isän olevan yksin Jumala (Joh 17:3). Jumala asuu pojassaan, mutta poika ei itse ole se Jumala, joka hänessä asuu (Joh 14:9-11). Tämä on hyvä pitää mielessä, kun erotamme kirjeen jatkossa isän ja pojan toisistaan Raamatun opettamalla tavalla: kun erotamme toisistaan "kristuksen" ja "Jumalan", joka on "Jeesuksen kristuksen Jumala ja isä", ja "meidän Jumalamme ja meidän isämme" (Joh 20:17; Efe 1:3; Ilm 3:12; Luuk 1:35).

Jeesus puhuu vielä taivaassa isästään, joka on hänen Jumalansa ja meidän Jumalamme (Ilm 3:12; vrt. Joh 20:17), joten kyse ei ole vain hänen "alennustilastaan" ihmisenä vaan myös nykyisestä

ajasta ja tulevaisuudesta. Myös apostolit erottivat hyvin tarkasti isän ja pojan toisistaan. Paavalin mukaan Jumala on "kristuksen pää" (1Kor 11:1-3) ja hän kutsui isää nimellä "Jeesuksen kristuksen Jumala ja isä" (Efe 1:3). Meillä on vain yksi Jumala, joka on kaikkien isä ja Jeesus kristus on hänen poikansa, meidän herramme (1Kor 8:4-6; Efe 4:6).

Palaan vielä hetkeksi Johanneksen ensimmäisen kirjeen toiseen lukuun, lainaukseni alkuosaan:

"En minä ole kirjoittanut teille siksi, että te ette tunne totuutta, vaan siksi, että te tunnette sen ja että mikään valhe ei ole totuudesta. Kuka on valehtelija, ellei se, joka kieltää, että Jeesus on kristus? Se, joka kieltää isän ja pojan, on antikristus. (1Joh 2: 20-21)

Johannes sanoo tässä selvästi, että valehtelija "kieltää sen, että Jeesus on kristus". Kaikki uskoaan tunnustavat kristityt tunnustavat sen, että Jeesus on kristus, joten he eivät ole tämän kohdan perusteella valehtelijoita tai antikristuksia ja villitsijöitä. Jeesus sanoo toisaalla, että joka kieltää hänet ihmisten edessä, sen hän on kieltävä isänsä ja pyhien enkelien edessä tulemuksessaan (Matt 10:32-33). Kukaan sellainen, joka tunnustaa, että Jeesus kristus on Jumalan poika, ei kiellä tämän kohdan perusteella Jeesusta ihmisten edessä.

4:1 Rakkaani, älkää jokaista henkeä uskoko, vaan koetelkaa henget, ovatko ne Jumalasta; sillä monta väärää profeettaa on lähtenyt maailmaan.

4:2 Tästä te tunnette Jumalan hengen: jokainen henki, joka tunnustaa Jeesuksen kristukseksi, lihassa tulleeeksi, on Jumalasta;

4:3 ja yksikään henki, joka ei tunnusta Jeesusta, ei ole Jumalasta; se on antikristuksen henki, jonka olette kuulleet olevan tulossa, ja se on jo nyt maailmassa.

"Jokainen henki, joka tunnustaa Jeesuksen kristukseksi, lihassa/ lihaksi/ lihaan tulleeeksi, on Jumalasta" (Novumin mukaan: Jeesuksen kristuksen lihassa tulleeeksi). Antikristuksen henki ja siinä hengessä vaeltavat antikristukset ja eksyttäjät eivät tunnusta sitä, että "Jeesus on kristus, lihassa/ lihaksi/ lihaan tullut" (Jeesus kristus on lihassa tullut Jumalan poika).

5:1 Jokainen, joka uskoo, että Jeesus on kristus, on Jumalasta syntynyt; ja jokainen, joka rakastaa häntä, joka on synnyttänyt, rakastaa myöskin sitä, joka hänestä on syntynyt.

"Jokainen, joka uskoo, että Jeesus on kristus, on Jumalasta syntynyt"... Antikristukset eivät tunnustaneet, että Jeesus on kristus, joten he eivät olleet Jumalasta syntyneitä.

5:5 Kuka on se, joka voittaa maailman, ellei se, joka uskoo, että Jeesus on Jumalan poika?

Antikristukset eivät uskoneet, että Jeesus on Jumalan poika.

5:11 Ja tämä on se todistus: Jumala on antanut meille iankaikkisen elämän, ja tämä elämä on hänen pojassansa.

5:12 Jolla poika on, sillä on elämä; jolla Jumalan poikaa ei ole, sillä ei ole elämää.

Antikristuksilla ei ollut iankaikkista elämää, koska he eivät uskoneet, että Jeesus on kristus, Jumalan poika. Niillä on iankaikkinen elämä, jotka uskovat, että Jeesus on kristus, Jumalan poika. Johannes sanoi tämän suoraan sanasta sanaan:

"... nämä ovat kirjoitetut, että te uskoisitte, että Jeesus on kristus, Jumalan poika, ja että teillä uskon kautta olisi elämä hänen nimessänsä." (Joh. 20:31)

2.Johanneksen kirje:

1:7 Sillä monta villitsijää on lähtenyt maailmaan, jotka eivät tunnusta Jeesusta kristukseksi, joka oli lihaan tuleva; tämä tämmöinen on villitsijä ja antikristus.

Antikristus ja villitsijä ei tunnusta, että Jeesus on kristus, joka oli lihaan tuleva (Novumin mukaan: "eivät tunnusta Jeesuksen kristuksen tulevan lihassa").

Niin kuin huomasit, jos olet vilpityn totuuden etsijä ja pyhä henki on opettanut sinua totuudellisesti, ei Johannes sanonut kertaakaan, että

"...se joka ei tunnusta Jeesusta Jumalaksi on antikristus ja villitsijä"

tai

"... joka ei tunnusta Jeesusta Jumalaksi, joka tuli lihaan, se on villitsijä ja antikristus".

Sen sijaan Johannes sanoi toistuvasti, että

"jos joku ei tunnusta, että Jeesus on kristus, Jumalan poika, niin hän on antikristus ja villitsijä."

Tai:

"Se, joka ei tunnusta, että Jeesus kristus on lihassa tullut Jumalan poika, on antikristus ja villitsijä".

Tämän vuoksi on väärin ja vakava erehdys sanoa ja väittää toistuvasti veljiä vastaan, että se, joka ei tunnusta Jeesusta Jumalaksi, lihaan tullee, on antikristus ja villitsijä. Antakoon Jumala sellaisille anteeksi, sillä he eivät tiedä, mitä tekevät. Jos Jumala olisi yhtä armoton tuomioissaan, niin kukaan heistä ei pelastuisi.

He ovat saaneet tuon opin ja tavan luokitella veljiä antikristuksiksi perintönä katolisilta isiltä ja heidän jälkeensä protestanttisissa kirkoissa ja herätysliikkeissä opettaneilta Raamatun opettajilta ja uskovilta veljiltä, jotka ovat kaikki erehtyneet tämän asian tulkinnassa. He eivät ole saaneet tuota opetusta Jumalalta Raamatusta pyhän hengen opetuksen kautta. On hyvin tärkeää, että he huomaavat tämän erehdyksesi, eivätkä jatka veljien sanomista antikristuksiksi, jos ja kun he tunnustavat Jeesuksen kristukseksi, lihassa tullee Jumalan pojaksi.

Monet ovat muodostanut oman oppinsa yhdistämällä mielivaltaisesti jakeita toisiinsa ja tulkitsemalla väärin Johanneksen evankeliumin alkua. He väittävät, että Johannes sanoi Jeesuksen olevan isän vertainen Jumala, joka tuli lihaksi ja sen vuoksi Johannes vaati uskovia tunnustamaan Jeesus lihassa tullee Jumalaksi kirjeissään (1Joh 4:1ss.; 2Joh 1:7-11). He sivuuttavat kokonaan sen asian, miksi Johannes kirjoitti evankeliuminsa: että lukijat uskoisivat Jeesuksen kristuksen olevan Jumalan poika ja että heillä olisi tämän apostolisen uskon tunnustuksen perusteella

iankaikkinen elämä (Joh 20:31). He sisällyttivät Johanneksen kirjeisiin asian, jota siellä ei ole, niin kuin huomasit edellä luettuasi ne kohdat.

Johannes edellytti kristityiltä vain sen asian tunnustamista, että Jeesus on kristus ja Jeesus on Jumalan poika, ei mitään muuta. Johannes erotti hyvin tarkasti toisistaan isän Jumalan, joka on lähettänyt poikansa maailman vapahtajaksi ja Jeesuksen kristuksen, joka on Jumalan poika, mutta ei itse Jumala (1Joh 4:1-15). Ja saman jaottelun teki Jeesus itse ja muut apostolit, mutta jos joku on sokea, niin hän ei näe selvää Jumalan sanan totuutta tässä asiassa vaan vääntää kirjoituksia systemaattisesti vinoon ja tuomitsee kristuksen verellä lunastettuja veljiä kadotuksen lapsiksi pelkästään sen perusteella, että he eivät tunnusta hänen omaa virheellistä tulkintaansa totuudeksi ja kieltäytyvät tunnustamasta katolista uskoa kolmiyhteiseen jumalaan, koska se usko ei ole Jumalan vaikuttamaa.

He ovat sanoneet, että koska Jeesus on Sana, joka oli alussa Jumalan tykönä, ja koska tämä Sana tuli lihaksi, on Jeesus Jumala, joka tuli lihaksi. (Joh. 1:1, 14)

Johannes ei kuitenkaan kirjoittanut, että "Jumala" tuli lihaksi, vaan

"...sana tuli lihaksi ja asui meidän keskellämme, ja me katselimme hänen kirkkauttansa, senkaltaista kirkkautta, kuin ainokaisella pojalla on isältä; ja hän oli täynnä armoa ja totuutta."

Tämä sana, joka tuli lihaksi, on siis Jumalan poika, joka on eri kuin "Jumala", joka lähetti hänet maailmaan. Johannes tarkoittaa tässä sanalla "Jumala" selvästi "isää", joka on eri kuin Jeesus, joka on Jumalan poika, mutta ei siis se "Jumala", joka on lähettänyt hänet. Ja vaikka Jeesusta sanotaan Raamatussa joissakin kohdissa "Jumalaksi", niin hän on "Jumalana" hyvin erilainen kuin isä, josta Jeesus itse sanoi, että hän on yksin totinen Jumala, ja että tämä Jumala on lähettänyt hänet, Jeesuksen kristuksen, Jumalan pojan (Joh 17:3).

"Mutta tämä on iankaikkinen elämä, että he tuntevat sinut, joka yksin olet totinen Jumala, ja hänet, jonka sinä olet lähettänyt, Jeesuksen kristuksen." (Joh. 17:3)

Kun Johannes päättää ensimmäisen kirjeensä, niin hän tarkoittaa "totisella Jumalalla" isää Jumalaa, ei hänen poikaansa (1Joh 5:20). Isä Jumala on se "totinen", jossa me olemme ja hän on "totinen Jumala ja iankaikkinen elämä" myös Jeesuksen omien sanojen mukaan.

Se, että me olemme isässä Jumalassa ja hänen pojassaan Jeesuksessa kristuksessa, ei muuta tätä asetelmaa millään tavalla. Me olemme isässä Jumalassa hänen poikansa Jeesuksen kautta, mutta näistä kahdesta vain isä on "totinen Jumala" ja Jeesus kristus on hänen poikansa.

Millä tavalla Jeesus sitten eroaa "Jumalana" isästä Jumalasta?

Monella eri tavalla. Luettelen tässä niitä asioita:

- Jeesus on ihminen sen lisäksi että on Jumalan poika, tai häntä sanotaan ihmiseksi, vaikka olisi ikivanha Jumalan Poika ihmisen ruumiissa ja käynyt läpi muutoksia: ikivanha Jumalan Sana, ihminen, ikivanha Jumalan Sana (yksi tietoisuus ja "minä" kerrallaan, jolla on oma tahto, mieli, tunteet, ajatukset, muistot ja tieto, sen sijaan, että olisi kaksi itsestään tietoista "minää" yhdessä persoonassa samaan aikaan). Isä Jumala ei ole ihminen. Koska Jeesus on

ihminen, on hän Jumalasta erillinen persoona ja elävä olento, joka on saanut alkunsa ihmisenä Marian kohdussa. Isä Jumala ei ole saanut alkuaan ihmisenä, koska ei ole ihminen vaan on Jumala. Jumala ei voi lakata olemasta Jumala, joten hän ei voi muuttua ihmiseksi. Ihminen ei voi lakata olemasta ihminen, joten ihminen ei voi muuttua Jumalaksi.

- Jeesus on kristus, mutta isä Jumala ei ole kristus, koska kristus on "Jumalan voideltu", mutta ei Jumala itse. Jumala on voidellut Jeesusta pyhällä hengellä enemmän kuin veljiään, niin että Jeesus on Jumalan kansan ylimmäinen pappi, ja se profeetta, josta Mooses oli ennustanut, ja Israelin ja koko maailman kuningas (5Moos 18:15-18; Apt 10:38; Hebr 1:9; Psa 45; Jes 9:5-6; Ilm 19:11-21). Vanhassa testamentissa oli tapana voidella öljyllä ylimmäinen pappi, Jumalan profeetta ja kuningas. Isä Jumala ei ole ylimmäinen pappi eikä profeetta eikä kristus, voideltu ihminen. Jumala on tehnyt Jeesuksen kristukseksi ja herraksi (Apt 2:36), mutta isää Jumalaa ei ole kukaan tehnyt kristukseksi ja herraksi, sillä hän on Jumala ja on aina ollut, on ja on oleva kaikkien yläpuolella oleva herra, ainoa kaikkivaltias: "Jumala on kristuksen pää" (Ilm 1:8; 4:8; 11:17; 15:3; 16:7; 19:6; 21:22; 2Kor 6:18; 1Kor 11:3).
- Sanaa "kristus" käytetään vain ihmisistä, ei koskaan Jumalasta tai enkeleistä.
- Jeesuksesta käytetään Raamatussa useimmiten nimityksiä Jumalan poika, kristus, herra, karitsa, ihmisen poika ja ihminen. Kun Jumala ja Jeesus mainitaan samassa kohdassa, tarkoittaa sana "Jumala" yleensä aina isää, ei koskaan poikaa samassa merkityksessä kuin isä yksin on Jumala. Jeesusta sanotaan niissä kohdissa kristukseksi, herraksi tai Jumalan pojaksi. Esimerkiksi näin: "... niin on meillä kuitenkin ainoastaan **yksi Jumala, isä**, josta kaikki on ja johon me olemme luodut, ja yksi herra, Jeesus kristus, jonka kautta kaikki on, niin myös me hänen kauttansa." (1. Kor. 8:6; vrt. Efe 4:4-6)
- Raamatussa ja etenkin Uudessa testamentissa erotetaan jatkuvasti toisistaan "Jumala" ja "herra Jeesus kristus", kun näistä kahdesta puhutaan samassa asiayhteydessä, ja on täysin selvää, että Jumalalla tarkoitetaan silloin vain "isää", ei koskaan "poikaa" tai "kolmiyhteistä jumalaa", joka "isä ja poika ja pyhä henki".
- Jeesus on alamainen isälle, mutta isä ei ole alamainen kenellekään. Jeesus on alamainen isälle vielä sen jälkeen, kun kuolleet ovat nousseet ylös eikä vain nyt, kun hän istuu isän oikealla puolella taivaissa. (1. Kor. 15:27-28) Isän oikealla puolella istuminen on kuvaus hierarkiasta. Jumala on antanut käytännössä kaiken hallitusvallan pojalleen, mutta valtaistuimen puolesta isä on poikaa ylempi, niin kuin farao oli Joosefia ylempi (tämä on esikuva Jumalan ja Jeesuksen välisestä valtasuhteesta, 1. Moos. 41:39-41). Isä Jumala on ainoa kaikkivaltias: poika on kaikkia luotuja ylempänä oleva valtiias, mutta isä on pojan valtiias (1Kor 11:3; Joh 17:3; Jda 1:24-25; 2Kor 6:18; Ilm 1:8; 4:8; 11:17; 15:3; 16:7; 19:6; 21:22).
- Jeesus on kuollut ristillä ja Jumala on herättänyt hänet ylös kuolleista. Jeesus ei voinut pelastaa itse itseään kuolemasta, koska on Jumalan poikanakin ja "jumalana" vain ihminen. (Luuk 1:35; Joh 10:24-42; Psa 82:1-6; 2Sam 4:16; 7:1) Jumala on pelastanut Jeesuksen kuolemasta herättämällä hänet ylös kuolleista. (Hebr 5:7; 13:20-21) Isä Jumala ei ole kuollut eikä hän voi kuolla, koska on Jumala eikä ihminen, eikä Jumala ole noussut ylös kuolleista, koska hän ei ole kuollut eikä voi kuolla (1Tim 6:13-16).
- Isä Jumala on antanut kaiken vallan pojalleen Jeesukselle, mutta isälle ei kukaan anna valtaa, sillä hänellä on se valta itsellään luonnostaan sen perusteella, että hän on Jumala (Matt 28:18; Apt 17:22-31; Room 8:31-36).
- Jeesus on saanut kaiken isältään Jumalalta: elämän, vallan, vallan antaa syntejä anteeksi, vallan tuomita eläviä ja kuolleita, jne. (Joh 5:7-30; Matt 28:18; Luuk 5:24) Jumala ei ole saanut keneltäkään yhtään mitään, sillä hän ei tarvitse keneltäkään yhtään mitään, koska hänellä on muutenkin jo kaikki, sillä hän on Jumala, joka itse antaa muille elämän, hengen ja kaiken (Apt. 17:22-31).

- [Rukoukset kohdistetaan isälle Jumalalle](#) hänen poikansa Jeesuksen nimessä, ei pojalle (Matt 6:6,9; Joh. 14:13; 15:16; 16:23,24; Apt 4:24-31).
- Jumalalla ei ole isää, mutta Jeesuksella on isä, "Jeesuksen kristuksen Jumala ja isä" vielä taivaassa (Joh. 20:17; Efe 1:3; Ilm 3:12).
- Jeesusta ei kutsuta Raamatussa kertaakaan selvästi Jumalaksi, sellaiseksi kuin vain isä Jumala on. Kohdat, joissa Jeesusta kutsutaan Jumalaksi, kuvaavat Jeesusta isästä erilliseksi jumalaksi, jonka voidaan nähdä olevan vallassa alempi kuin isä (Psa 2; 8; 45; 110; 102 = Hebr 1; Psa 82 = Joh 10:29-36; Jes 9:5-6 = Dan 7:13-14 = Efe 1:20-23). Kun Raamatussa puhutaan kaikkivaltiaasta Jumalasta ja kaiken olevaisen luojaista käyttämällä hänestä yleisnimeä "Jumala", niin silloin tarkoitetaan poikkeuksetta isää Jumalaa, ei Jeesusta, Jumalan poikaa.
- Kun Vanhan testamentin profetioissa sanotaan Jahven ja Elohimin (Herran ja Jumalan) tulevan alas taivaasta tai tulevan maailmaan, niin niissä kohdissa Jumala tulee poikansa ruumiissa maailmaan, koska asuu pojassaan (Joh 14:9-11; Sak 14:1-9; Apt 1:9-11; Jes 40:3; Luuk 1:15-17). Jeesus edustaa lisäksi isäänsä tämän kaikella arvovallalla, kun on tullut hänen nimessään (Joh 7:43; 10:25; vrt. 2Moos 3:1-15) Isä Jumala on näkymätön henki, joka asuu pojassaan (Joh 4:24; 1:18; 1Tim 6:13-16), ihmisessä kristuksessa Jeesuksessa (1Tim 2:5). Jos näitä kahta ei eroteta toisistaan vaan sanotaan Jeesusta Jumalaksi, niin silloin annetaan väärä todistus Jeesuksesta kristuksesta ja hänen isästään, Jumalasta.
- [Jumala on luonut kaiken](#), mitä on olemassa, ja antanut kaikille hengen, elämän ja kaiken. Jumalan poika ja meidän herramme Jeesus kristus ei ole ollut luomassa tätä maailmaa yhdessä isänsä kanssa (Apt 17:22-31; 4:24-31; 14:15; Ilm 4:8-11; 10:6; 14:7; Psa 33:6-9; Snl 3:19; Jer 10:12; 51:15; 1Moos 1-2; 2Moos 20:11; Jes 42:1-8). Jumala on tuonut esiin aikakaudet poikansa kautta, mutta ei ole luonut tätä maailmaa hänen kauttaan (Hebr 1:2).

Kun nyt siis eräät vaativat, että meidän pitää kristittyinä tunnustaa Jeesus Jumalaksi, lihaan tulleeeksi, tai muuten emme ole Jumalan lapsia vaan olemme antikristuksia ja villitsijöitä, eksyttäjiä, niin he antavat sanalle "Jumala" saman sisällön kuin vain isällä Jumalalla on. He antavat väärän todistuksen Jumalan pojasta Jeesuksesta ja hänen isästään Jumalasta. He vaativat myös muita todistamaan väärin Jeesuksesta ja Jumalasta, ja sanovat niiden joutuvan kadotukseen, jotka eivät suostu tunnustamaan heidän tavallaan katolista uskoa kolmiyhteiseen jumalaan, joka on muinaisesta Babyloniasta alkunsa saanut harhaoppi.

Me emme voi tunnustaa sellaista asiaa, mitä Raamatussa ei ole meille opetettu, ja kieltäydymme sen vuoksi sitä tunnustamasta.

Me voimme tosin tunnustaa Raamatun kirjoitusten mukaisella tavalla, että "Jeesus on Jumala", mutta me annamme silloin sanalle "Jumala" eri sisällön ja merkityksen kuin sillä sanalla on puhuttaessa isästä. Me vältämme sanan "Jumala" käyttämistä pojasta puhuessamme, koska Jeesusta ei sanota yleisesti Jumalaksi Raamatussa vaan häntä sanotaan useimmiten Jumalan pojaksi, kristukseksi ja herraksi. Kun Raamatussa puhutaan "Jumalasta" yleisessä merkityksessä, niin sillä sanalla tarkoitetaan aina "isää", ei koskaan poikaa tai kolmiyhteistä "Isää ja Poikaa ja Pyhää Henkeä".

Sanan "Jumala" oikean käytön lisäksi meidän tulee tunnustaa se, että Jeesus kristus on ihminen, sillä jos kiellämme Jeesuksen ihmisyyden, niin kiellämme hyvin tärkeän osan Raamatun totuutta ja evankeliumia. Jeesus on sovittanut meidät ihmisenä isän Jumalan kanssa ja lunastanut meidät valtakuntaansa (Room 5:12-21; 1Tim 2:3-7; 1Kor 15:1-24; Hebr 2-10). Jeesuksen ihmisyyden on siten ratkaisevaa sovituksen ja oikean evankeliumin kannalta.

Miten voimme tietää varmuudella sen, että joku henkilö ei ole kristitty, sen perusteella, mitä Johannes kirjeissään tästä asiasta kirjoitti?

Jos joku ei tunnusta, että Jeesus on kristus, lihassa tullut Jumalan poika, niin hän ei ole kristitty.

Tämän perusteella voimme sanoa varmasti, että ne juutalaiset eivät ole kristittyjä, jotka eivät tunnusta, että Jeesus on kristus, lihassa tullut Jumalan poika.

Me voimme sanoa varmasti, että muslimit eivät ole kristittyjä, koska he eivät tunnusta, että Jeesus on kristus, Jumalan poika.

Mutta jos joku tunnustaa, että Jeesus on kristus, lihassa tullut Jumalan poika, niin hänestä emme tämän tunnustuksen perusteella voi sanoa sitä, että hän ei olisi kristitty. Sen vuoksi meillä ei ole lupa rajata häntä kristuksen ruumiin ulkopuolelle sen perusteella, että Johannes olisi sanonut hänen olevan antikristus ja villitsijä.

Johanneksen kirjeiden antikristukset ja villitsijät

Millä tavalla antikristukset ja villitsijät olivat eksyneet Johanneksen aikana? Kenestä Johannes kirjoitti? Me emme voi olla täysin varmoja siitä, keitä Johannes tarkoitti sanoessaan heitä antikristuksiksi ja villitsijöiksi. Kolmiyhteiseen jumalaan uskovia hän ei voinut tarkoittaa, koska heitä ei ollut silloin vielä opetuslasten seassa.

Kolmiyhteiseen jumalaan uskovat tulkitsevat niin, että se Herra ja Jumala, jonka profeetat ennustivat tulevan messiaana maailmaan, on Jeesus kristus, joka tuli isän tyköä taivaasta ja syntyi "[neitsyt Mariasta](#)" ihmiseksi. (Jes 40:1-8; Luuk 1:15-17, jne.)

Kolmiyhteisen jumalan oppi on selvästi harhaoppi, mutta ei kadottava sellainen: ei ainakaan vielä, mutta ennen kristuksen tulemusta olisi Jumalan kansan hylättävä se oppi, jotta varjeltuvat porton kohtalolta. (Ilm 18; 2Tess 2)

Johannes kirjoitti kirjeensä luultavasti [doketismia](#) vastaan. (1Joh 4:1-7; 2Joh 1:7-11) Docketistit eivät uskoneet, että Jeesus kristus on lihassa tullut: he eivät uskoneet sitä, että Jeesus on kärsinyt sielultaan ihmisenä liharuumiissa kuoleman ja että Jumala on herättänyt hänet ylös kuolleista kirjoitusten mukaan. Heidän mielestään Jeesuksella ei ollut ihmisen ruumista vaan hän oli eräänlainen aave (henki) tai illuusio.

Kolmiyhteiseen Jumalaan uskovat tunnustavat sen, että Jeesus kristus on lihassa tullut. He sanovat jopa niin, että Jeesus kristus on "täysin ihminen" (tosi ihminen). He eivät ole antikristuksia ja villitsijöitä sen mukaan, mitä Johannes piti tärkeänä tunnustaa ja mitä harhaoppia vastaan hän kirjeensä kirjoitti.

<https://en.wikipedia.org/wiki/Docetism>

Jeesus kristus on Raamatun mukaan Jumalan poikanakin vain ihminen, jonka Jumala on korottanut kaiken pääksi seurakunnalle ja enkelien yläpuolelle, mutta langenneet enkelit ja riivaajat eivät suostu palvelemaan tätä Raamatun ilmoittamaa Jeesusta, eivätkä ole vielä alistuneet hänen valtansa

alle. (Efe 1:20-23; 1Piet 3:22; Hebr 1-2) Mutta lopulta kaikki on oleva alistettu Jeesuksen kristuksen valtaan paitsi isä Jumala, joka on alistava kaikki poikansa valtaan (1Kor 15:27-28).

Johannes kirjoitti sellaisista ihmisistä, jotka olivat alkaneet opettaa seurakunnassa oppia, jonka mukaan Jeesus kristus ei ole täydellisesti ihminen vaan ainoastaan muistuttaa ihmistä. He eivät uskoneet, että Jeesuksella oli todellinen ihmisen ruumis ja ihmisen sielu: he eivät tunnustaneet sitä, että Jeesus kristus on lihassa tullut Jumalan poika, ihmiseksi syntynyt ja ihmisenä kuoleman kärsinyt – ihminen, jonka Jumala herätti ylös kuolleista ja pelasti kuolemasta. (Hebr 5:4-11; 13:20-21; 1Kor 15:12-28)

Johannes sanoi tällaisia ihmisiä antikristuksiksi ja villitsijöiksi. He tungeksivat seurakuntiin ja koteihin opettaen tätä harhaoppia ja villitsivät muita seuraamaan samaa valheen henkeä, josta Johannes nyt seurakuntaa varoitti.

Voit varmistua tästä asiasta, kun luet Johanneksen kirjeet ilman ennakkoluuloa ja vältät yhdistelemästä Raamatun jakeita mielivaltaisesti toisiinsa. Johanneksen tarkoitus ei ollut yhdistää evankeliuminsa alun virheellistä tulkintaa kirjeeseensä. Sen sijaan hän todisti kirjeissään samaa, mitä evankeliumissaan: Jeesus kristus on Jumalan poika. Mitään muuta tunnustusta hän ei kristityiltä edellyttänyt. (Joh 20:31)

Johanneksen mukaan sellainen ihminen, joka ei tunnusta, että Jeesus on kristus, lihassa tullut Jumalan poika, on antikristus ja villitsijä. Sellaista ei pidä toivottaa tervetulleeksi pyhien keskuuteen vaan häntä tulee karttaa, koska hän on harhaoppinen eksyttävä. Nämä sanat olivat erityisen ajankohtaisia Johanneksen omana aikana, kun hän kirjoitti nämä kirjeet. Seurakuntiin tungeksi harhaopin levittäjiä, jotka eivät tunnustaneet Johannesta täydelliseksi ihmiseksi.

Monet nimeltään kristityt ihmiset luulevat, että Jeesus kristus on Jumala, joka on ilmestynyt ihmisen ruumiissa, mutta ei ole täydellisesti ihminen, niin kuin kristus täydellisesti ihminen on. Jeesuksen täydellinen ihmisyys tunnustetaan kuitenkin kolmiyhteisen jumalan opissa. Sen mukaan Jeesus on yhtä aikaa ihminen ja Jumala olematta silti ihmisenä eri olento kuin Jumala. Tämä on tietysti virhetulkinta eikä sitä oppia voi kukaan ymmärtää, mistä syystä se pitää tunnustaa todeksi sokeasti uskomalla sen olevan totta, mitä tunnustusta Jumala ei lapsiltaan kuitenkaan vaadi. Sinun ei tarvitse tunnustaa todeksi mitään sellaista, mitä et ensin ymmärrä. Sinä saatat syyllistyä väärän todistuksen antamiseen, jos tunnustat totuudeksi jotakin sellaista, mitä et ymmärrä!

Se, että Jeesus kristus on kolmiyhteisen jumalan opin mukaan yhtä aikaa täysi Jumala ja täysi ihminen, on katolisen eli yleisen uskon suuri mysteeri, jota kukaan ei ole pystynyt ymmärtämään. Sen sijaan että se voitaisiin ymmärtää, on kirkkoon kuuluvia vaadittu tunnustamaan se oppi sokeasti todeksi tai muuten heidät on erotettu kirkosta ja uskovien yhteydestä. [Vuodesta 529 lähtien tämän asian kieltäviä on ollut lupa surmata paavin ja Rooman keisarin ja senaatin antaman lain nojalla.](#)

Johanneksen sanat antikristuksista ja villitsijöistä koskevat siis sellaisia ihmisiä, jotka tulevat levittämään pyhien keskuuteen harhaoppia, jonka mukaan Jeesus kristus ei ole lihassa tullut Jumalan poika. Uskosta osattomat eivät tietystikään voi tunnustaa, että Jeesus on kristus, lihaan tullut Jumalan poika, joten heitä tulee evankelioida, jotta he tulisivat uskoon. Mutta jos joku on olevinaan opettaja ja levittää kuitenkin tällaista harhaoppia, niin häntä tulee karttaa, jos hän ei ota ojentuakseen kahden tai kolmen varoituksen jälkeen (Tiit 3:9-11).

Minä olen tuonut tässä ilmi sen, mitä Johannes on sanonut selvästi sanasta sanaan. Johannes sanoo antikristukseksi ja villitsijäksi sitä, joka ei tunnusta, että Jeesus Kristus on lihassa tullut Jumalan poika. Sitä Johannes ei sano, että antikristus ei tunnusta Jeesusta Jumalaksi ja kaiken luojaksi, joka on lihassa tai lihaan tai lihaksi tullut. Sellaisen väittäminen on virhetulkinta ja perustuu mielivaltaiseen Raamatun jakeiden toisiinsa yhdistämiseen niiden virheellisen tulkinnan lisäksi.

Jos olet aiemmin tuominnut kristuksen ruumiin ulkopuolelle kuuluvaksi sellaisia ihmisiä, jotka tunnustavat Jeesuksen kristukseksi ja Jumalan pojaksi, niin älä enää heitä väärin tuomitse. Älä myöskään sano varmaksi jotakin sellaista, mitä et ymmärrä. Kukaan ei ymmärrä sitä, miten Jeesus voi olla ihminen ja Jumala yhtä aikaa olematta ihmisenä eri olento kuin Jumala. Koska et voi tätä asiaa ymmärtää, niin älä vaadi muilta sen asian todeksi tunnustamista uhkailemalla heitä yhteydestä erotetuksi tulemisella ja helvetillä.

Jumala ei tuomitse sinua kadotukseen sen vuoksi, jos olet ymmärtänyt tämän asian väärin aiemmin, joten älä sinäkään sano muita kristuksen ruumiin ulkopuolelle kuuluviksi sen vuoksi, jos he ovat ymmärtäneet tämän asian oikein, toisin kuin sinä.

Voit lukea lisää tästä aiheesta [tämän linkin](#) takaa.

Petteri Haipola, 6.3.2016, korjattu ja tarkistettu versio 29.6.2016

LIITE: JOHANNES KIRJOITTI KIRJEENSÄ DOKETISMIA VASTAAN

[Johannes kirjoitti kirjeensä doketismia vastaan](#)

Kirjoittanut [Petteri Haipola](#) • 2.7.2016 •

Käsittelen tässä kirjoituksessa lyhyesti sitä, mistä syystä ja keitä vastaan Johannes kaksi ensimmäistä kirjettään todennäköisesti kirjoitti. Kolmiyhteiseen jumalaan uskovien mielestä Johannes kirjoitti kirjeensä Cerinthusta vastaan, joka ei pitänyt Jeesusta isän vertaisena Jumalana eikä uskonut kolmiyhteiseen jumalaan. Tämä ei ole kuitenkaan totta, sillä kukaan ei vielä tuolloin uskonut kolmiyhteiseen jumalaan. Sen sijaan on historiallinen fakta, että doketismina tunnettu harhaoppi oli yleinen Johanneksen aikana hänen vanhoilla päivillään. Doketistit eivät uskoneet Jeesuksella olleen todellista liharuumista vaan he luulivat häntä hengeksi tai aaveeksi, jonka kärsimys ja kuolema eivät olleet todellisen ihmisen kärsimystä ja kuolemaa. Kun tiedämme tämän asian, niin meille paljastuu myös se, keitä Johannes sanoi antikristuksiksi ja villitsijöiksi, ja millaista uskontunnustusta nämä antikristukset eivät voi antaa.

Tämä kirjoitus on lainausta toisesta kirjoituksestani nimeltään "[Minä en ketään tuomitse, Jumalan sana tuomitsee](#)"

1Joh 4 jne.

"Rakkaani, älkää jokaista henkeä uskoko, vaan koetelkaa henget, ovatko ne Jumalasta; sillä monta väärää profeettaa on lähtenyt maailmaan. Tästä te tunnette Jumalan hengen: jokainen henki, joka tunnustaa Jeesuksen kristukseksi, lihaan tulleeeksi, on Jumalasta; ja yksikään henki, joka ei tunnusta

Jeesusta, ei ole Jumalasta; se on antikristuksen henki, jonka olette kuulleet olevan tulossa, ja se on jo nyt maailmassa." (1Joh 4:1-3)

Jotkut Raamattua virheellisesti tulkitsevat henkilöt väittävät, että Johannes vaatii tässä kohdassa uskovaisia tunnustamaan Jeesus lihassa tulleeeksi Jumalaksi. Jos joku ei sitä tunnusta, niin hän on antikristus ja matkalla kadotukseen. Jos luet tarkasti tuon kohdan, niin siinä ei vaadita ketään tunnustamaan Jeesusta lihassa tulleeeksi Jumalaksi. Sen sijaan siinä sanotaan, että "joka tunnustaa Jeesuksen kristukseksi, lihaan tulleeeksi, on Jumalasta". Tämä on kirjaimellisesti vuoden 1938 käännöksen mukaan se "tunnustus", jonka Johannes pelastavalta uskolta edellyttää.

Suomenkielisen Uuden testamentin selitysteoksen Novumin mukaan Johannes kirjoittaa: "joka tunnustaa Jeesuksen kristuksen lihassa tulleeeksi, Jumalasta on". (Novum 4, s.651-652, interlineaari) Tämän lisäksi Jumalasta oleva tunnustaa sen, että Jeesus kristus on Jumalan poika. (1Joh 2:18-28; 4:8-5:13) Johannes sanoi kirjoittaneensa evankeliuminsa sen vuoksi, että lukijat uskoisivat Jeesuksen kristuksen olevan Jumalan poika ja että heillä olisi iankaikkinen elämä uskon kautta hänen nimeensä. (Joh 20:31)

"...nämä ovat kirjoitetut, että te uskoisitte, että Jeesus on kristus, Jumalan poika, ja että teillä uskon kautta olisi elämä hänen nimessänsä." (Joh 20:31)

Mitään muuta tunnustusta Johannes ja Jeesus eivät pelastavalta uskolta edellyttäneet kuin sen, että Jeesus kristus on lihassa tullut Jumalan poika. (lue 1Joh 2:18-28; 4:1-5:13, 20; 2Joh 1:7-11; Joh 17:3; 20:17) Tähän tunnustukseen voivat yhtyä sekä kolmiyhteiseen Jumalaan uskovat että muut Jeesukseen kristukseen, Jumalan poikaan, uskovat. Sen sijaan muslimit ja juutalaiset ynnä muut Jumalan pojan Jeesuksen kieltäjät eivät voi tähän tunnustukseen yhtyä. Heihin voidaan soveltaa Johanneksen toisen kirjeen sanoja, vaikka hän ei alunperin heistä kirjoittanutkaan:

"Sillä monta villitsijää on lähtenyt maailmaan, jotka eivät tunnusta Jeesusta kristukseksi, joka oli lihassa tuleva; tämä tämmöinen on villitsijä ja antikristus. Ottakaa vaari itsestänne, ettette menetä sitä, minkä me olemme työllämme aikaansaaneeet, vaan että saatte täyden palkan. Kuka ikinä menee edemmäksi eikä pysy kristuksen opissa, hänellä ei ole Jumalaa; joka siinä opissa pysyy, hänellä on sekä isä että poika. Jos joku tulee teidän luoksenne eikä tuo mukanaan tätä oppia, niin älkää ottako häntä huoneeseenne älkääkään sanoko häntä tervetulleeksi; sillä joka sanoo hänet tervetulleeksi, joutuu osalliseksi hänen pahoihin tekoihinsa." (2Joh 1:7-11)

Kuka menee Johanneksen mukaan yli kristuksen opetuksen tässä asiassa? Jotta tietäisimme täydellisemmän vastauksen, tulisi meidän tietää, keitä olivat ne eksyttäjät, joita Johannes kutsui antikristuksiksi ja villitsijöiksi. Me emme voi olla täysin varmoja siitä, mutta voimme rajata pois varmuudella muutamia ihmiryhmiä.

Johannes ei voinut tarkoittaa kolmiyhteiseen jumalaan uskovia, koska heitä ei ollut vielä silloin seurakunnan yhteydessä. Katoliset isät kehittivät kolmiyhteisen jumalan opin vasta apostolien ajan jälkeen, joten Johannes ei tarkoittanut heitä. Kolmiyhteiseen jumalaan uskovat tunnustavat lisäksi sen, että Jeesus kristus on lihassa tullut Jumalan poika, joten he eivät sovi antikristuksiksi tämän kohdan perusteella. He tunnustavat jopa sen, että Jeesus kristus on "täydellisesti ihminen", mitä kovin monet eivät nykyään enää todeksi tunnusta. Nykyään on tapana pitää Jeesusta "Jumalana ihmisen ruumiissa", mutta ei ihmisenä järjellisine sieluineen ja ruumiineen, niin kuin [Athanasioksen uskontunnustuksessa](#) sanotaan.

Johannes ei tarkoittanut siis ketään sellaista, joka tunnustaa "Jeesuksen kristuksen olevan lihassa tullut Jumalan poika". Jos sinä tunnustat sen, että "Jeesus kristus on lihassa tullut Jumalan poika", niin et ole Johanneksen sanojen mukaan antikristus tai villitsijä. Tämän tunnustuksen voivat tehdä jopa ne, jotka uskovat Jeesuksen olevan Jumalan poikana "vain" ihminen eikä mitään muuta (Luuk 1:35). Sanaa "kristus" käytetään Raamatussa vain ihmisistä, joten Johannes ei edellyttänyt näissä kohdissa minkään muun asian tunnustamista kuin sen, että Jeesus kristus on tullut ihmisen ruumiissa ("lihassa tullut"): hän on "lihassa tullut Jumalan poika".

Johannes kirjoitti kirjeensä luultavasti doketismia vastaan. (1Joh 4:1-7; 2Joh 1:7-11) Doketistit eivät uskoneet, että Jeesus kristus on "lihassa tullut". Heidän mielestään Jeesuksella ei ollut ihmisen ruumista vaan hän oli eräänlainen aave (henki) tai illuusio. Doketisteja oli seurakunnan yhteydessä ja he ovat voineet tungeksia taloihin eksyttämään valittuja harhaopillaan. On hyvin mahdollista, että Johannes kirjoitti heistä.

Doketisteja ei ole nykyään enää jäljellä ainakaan merkittävässä määrin. Niinpä Johanneksen sanojen soveltaminen nykyaikaan menee aina jonkin verran yli alkuperäisen tarkoituksen ja siten "yli kirjoitusten". Olisikin syytä olla varuillaan sen suhteen, mitä varmaksi sanoo ja millä sanoilla lähimmäisiään kadotukseen matkalla ja Kristuksen ruumiin ulkopuolella oleviksi tuomitsee.

Lähteitä:

[History of the Christian Church, Volume II: Ante-Nicene Christianity. A.D. 100-325.](#)

"Docetism was a characteristic feature of the first antichristian errorists whom St. John had in view (1 John 4:2; 2 John 7)."

"Doketismi oli niiden ensimmäisten antikristittyjen eksyttäjien luonteenomainen piirre, jotka olivat Johanneksen kirjeiden kohteena (1Joh 4:2; 2Joh 1:7)

[History of the Origins of Christianity. Book V. The Gospels. CHAPTER XVIII. EPHESUS—THE OLD AGE OF JOHN—CERINTHUS—DOCETISM.¹](#)

<https://en.wikipedia.org/wiki/Docetism>

Näyttää siis toteen näytetyltä, että Johannes ei sanonut antikristuksiksi ja villitsijöiksi kolmiyhteiseen jumalaan uskovia tai unitaareja, jotka pitävät Jeesusta pelkästään ihmisenä. Hän ei tarkoittanut edes Jehovan todistajia, joiden mukaan Jeesus on sama kuin ylienkei Mikael. Hekin tunnustavat sen, että Jeesus on lihassa tullut Jumalan poika ja kristus: Jeesus on syntynyt ihmiseksi ja hän on se luvattu Voideltu, josta profeetat ovat Vanhassa testamentissa ennustaneet. Se, että he uskovat Jeesuksen olevan lisäksi ikivanha enkeli, ei ole sen suurempi erehdys, kuin luulla häntä isän vertaiseksi Jumalaksi tai [luojaksi](#) yhdessä isänsä kanssa.

Kolmiyhteiseen jumalaan uskovien hyväksi on vielä mainittava se tosiasia, että he erottavat hyvin selvästi toisistaan isän ja pojan. He eivät sano koskaan sitä, että isä olisi tullut lihaksi tai inkarnoitunut. He sanovat selvästi, että Jumalan Poika on tullut lihaksi (syntynyt ihmiseksi). He tunnustavat siis yhtä pitävästi Johanneksen kanssa sen, että Jumala on lähettänyt poikansa maailman vapahtajaksi. (1Joh 4:1-15:13)

1.Johanneksen kirje:

4:9 Siinä ilmestyi meille Jumalan rakkaus, että Jumala lähetti ainokaisen poikansa maailmaan, että

me eläisimme hänen kauttansa.

4:10 Siinä on rakkaus – ei siinä, että me rakastimme Jumalaa, vaan siinä, että hän rakasti meitä ja lähetti poikansa meidän syntiemme sovituksiksi.

4:11 Rakkaani, jos Jumala on näin meitä rakastanut, niin mekin olemme velvolliset rakastamaan toinen toistamme.

4:12 Jumalaa ei kukaan ole koskaan nähnyt. Jos me rakastamme toinen toistamme, niin Jumala pysyy meissä, ja hänen rakkautensa on tullut täydelliseksi meissä.

4:13 Siitä me tiedämme pysyvämme hänessä ja hänen pysyvän meissä, että hän on antanut meille henkeänsä.

4:14 Ja me olemme nähneet ja todistamme, että isä on lähettänyt poikansa maailman vapahtajaksi.

4:15 Joka tunnustaa, että Jeesus on Jumalan poika, hänessä Jumala pysyy, ja hän Jumalassa.

4:16 Ja me olemme oppineet tuntemaan ja me uskomme sen rakkauden, mikä Jumalalla on meihin. Jumala on rakkaus, ja joka pysyy rakkaudessa, se pysyy Jumalassa, ja Jumala pysyy hänessä.

Huomaatko, että Johannes erottaa tässäkin kohdassa selvästi Jumalan ja hänen poikansa toisistaan? Johannes sanoo vain isää Jumalaksi siinä kohdassa, jossa jotkut harhaan joutuneet väittävät hänen vaativan meitä tunnustamaan Jeesus lihassa tulleeeksi Jumalaksi. Ja mikä tärkeintä on: Johannes puhuu tässä kohdassa Jumalan lasten välisestä rakkaudesta, joka puuttuu niiltä, jotka tuomitsevat väärin perustein toisia Jumalan lapsia kristuksen ruumiin ulkopuolelle ja kadotukseen matkalla oleviksi. Liekö paikallaan kysyä: onko heissä lainkaan Jumalan henkeä?

LÄHTEITÄ

[History of the Christian Church, Volume II: Ante-Nicene Christianity. A.D. 100-325.](#)

"Docetism was a characteristic feature of the first antichristian errorists whom St. John had in view (1 John 4:2; 2 John 7)."

"Doketismi oli niiden ensimmäisten antikristittyjen eksyttäjien luonteenomainen piirre, jotka olivat Johanneksen kirjeiden kohteena (1Joh 4:2; 2Joh 1:7)

History of the Origins of Christianity. Book V. The Gospels. CHAPTER XVIII. EPHESUS—THE OLD AGE OF JOHN—CERINTHUS—DOCETISM.

Hakasulkeiden sisällä on minun selitystäni ja taustatietoa lainaamaani kirjoitukseen liittyen.

"...Vaikeus sovittaa yhteen Jeesuksen kahta osaa, saada asumaan yhdessä olennessa viisas ihminen ja Kristus [kirjoittaja pitää Kristusta Jumalana ja hänellä on sen vuoksi vaikeuksia sovittaa yhteen olentoon ihminen ja Jumala, mikä vaikeus oli myös harhaoppisina pidetyillä ihmisillä kuten Cerinthus, [ebioniitit](#) ja doketistit], sai aikaan sellaisia ajatuksia [harhaoppisina pidetyissä], jotka synnyttivät Johanneksen vihan. Doketismi oli, jos saamme niin sanoa, sen ajan harhaoppi. Monet eivät voineet hyväksyä sitä, että Kristus oli ristiinnaulittu ja laitettu hautaan. Jotkut kuten Cerinthus hyväksyivät eräänlaisen jaksottaisuuden Jeesuksen jumalallisessa työssä; toiset [doketistit] olettivat, että Jeesuksen ruumis olisi ollut yliluonnollinen, niin että kaikki hänen materiaallinen elämänsä ja hänen kärsimyksensä yli kaiken muun olisi ollut vain hengellistä [vastakohtana todelliselle ruumiilliselle kärsimykselle, kun ihminen kärsii ruumiissaan kaiken sen, mitä Jeesus kärsi ristillä ja jo sitä ennen; aaveen tai hengen kärsimystä; illuusiota, hengellinen näky, ei liharuumiin kärsimystä]. Nämä kuvitelmat lähtivät siihen aikaan hyvin laajalle levinneestä mielipiteestä, jonka mukaan aine [erityisesti ihmisen liharuumis] ovat hengen alennustilaa ja lankeemusta; että materiaallinen manifestaatio [aineellinen ilmentymä] on idean alennustilaa [ajattelevan hengen

alennustilaa]. Evankeliumin kertomus [Jeesuksesta] on nähty siten häilyvänä kuvana, joka lähestyy aineetonta[, ei-materiaalista, jota ei voida aistein havaita tai käsin koskettaa; vrt. 1Joh 1:1-7]"

<http://www.ccel.org/ccel/renan/gospels.xxi.html>

"...On all sides the difficulty of reconciling the two parts of Jesus, of causing to co-exist in the same being the wise man and the Christ, produced imaginations like those which excited the wrath of John. Docetism was, if we may so express it, the heresy of the time. Many could not admit that the Christ had been crucified and laid in the tomb. Some like Cerinthus admitted a sort of intermittance in the divine work of Jesus; others supposed that the body of Jesus had been fantastic, that all his material life, above all, his life of suffering, had been but apparitional. These imaginations came from the opinion, very wide spread at that period, that matter is a fall, a degradation of the spirit; that the material manifestation is the degradation of the idea. The Gospel history is thus volatilised as it were into something impalpable..."

LAINAUS PÄÄTTYÄ

Niin kuin näistä historiallisista totuuksista huomaamme, kirjoitti Johannes hyvin todennäköisesti doketismia vastaan ja sanoi doketisteja antikristuksiksi. He eivät pitäneet totena Kristuksen ruumiillista kärsimystä ja olemusta, niin että eivät uskoneet evankeliumin ytimeen: siihen, että Jeesus on kärsinyt kuoleman ristillä ja Jumala on herättänyt hänet ylös kuolleista eli tehnyt hänen elottoman ruumiinsa jälleen eläväksi.

Kun tiedämme nyt doketisteista, niin Johanneksen ensimmäisen kirjeen alku saa järjellisen selityksen. Johannes kirjoitti siitä elämän Sanasta, joka oli alussa ollut isän tykönä ja jota apostolit olivat käsin koskettelleet: Johannes painottaa siis sitä, että Jeesus Kristus oli ruumiillinen olento, sellainen kuin ihminen. Tähän todistukseen yhtyvät kaikki Uuden testamentin kirjoitukset ja ne pitävät yhtä Vanhan testamentin profetioiden kanssa koskien tulevaa messiasta.

Luettavaa

Lue lisää tästä samasta aiheesta (Johanneksen kirjoitusten Jumala ja Jeesus):

- [Minä en ketään tuomitse, Jumalan sana tuomitsee](#)
- [Kuka on Jumala? Kuka on Jeesus? Kuka on antikristus?](#)
- [Kuka on antikristus ja villitsijä?](#) (pdf)
- [Kuka on antikristus ja villitsijä?](#) (pdf) Lukihäiriöisille ym. huonosti suomea ymmärtäville tarkoitettu versio
- [Jeesus Kristus, Herra ja Jumala](#), sisältää lyhyen kirjoituksen isästä kaiken olevaisen [luojana](#) Raamatun opetuksen mukaan ja [jakeiden Room 9:5 ja 1Joh 5:20](#) [lyhyet selitykset](#)
- [Hakemisto](#) aihetta käsitteleviin kirjoituksiini